

JRES

REIDUUR 113 v
5 december 1973-

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

210232
5.12/73 15

Betreft: energieproblemen en de Topconferentie.

1. In aansluiting op de algemene nota inzake de Topconferentie wordt in het onderstaande meer specifiek ingegaan op de energiepolitieke problemen die op deze conferentie aan de orde kunnen komen.
2. Deze problemen zijn:
 - het al dan niet gemeenschappelijk opvangen van de gevolgen van de oliecrisis in het algemeen en de boycot van Nederland in het bijzonder (Zie bijlage I).
 - de controverse tussen Frankrijk met Eurodif (Frankrijk, België, Italië en Spanje, terwijl Zweden zich recentelijk heeft teruggetrokken) enerzijds en de Trojka (Engeland, Duitsland en Nederland) anderzijds inzake uraniumverrijking via gasdiffusie of ultracentrifuge (zie Bijlage II).
 - het totstandkomen van een gemeenschappelijk energiebeleid op basis van de voorstellen van de Commissie van het afgelopen voorjaar, de 3 voorstellen van november jl. en van de meest recente onofficiële voorstellen van ruim een week geleden (zie Bijlage III).
 - eventueel zal door Engeland en/of Duitsland het voorstel op tafel worden gelegd een gemeenschapssteunregeling voor de kolenmijnbouw in de Gemeenschap te treffen in het kader van de voorzieningsveiligheid.
3. Wat betreft de gemeenschappelijke regeling voor het opvangen van de verminderde olie-aanvoer geldt dat m.n. Engeland en Frankrijk zich tot dusverre daarvan duidelijk gedistancieerd hebben, hoewel uit de Franse hoek de laatste dagen toch ook wel enkele geluiden doorklinken van een zekere bereidheid tot solidariteit (gesprek Pompidou-Brandt). Het is echter uiterst onwaarschijnlijk dat de Neges zich duidelijk voor de solidariteitsgedachte uitspreken.
4. Daarom lijkt het beter het punt van de solidariteit niet als zodanig te behandelen maar als een onderdeel, een uitvloeisel, van de aanvaarding door de Neges van de noodzaak te komen tot een gemeenschappelijk energiebeleid, overeenkomstig de volgende richtlijnen:

Salom

welke

- a. er zal op het niveau van de Gemeenschap een communautair energiebeleid gevoerd moeten worden, gericht op deze hoofddoelstellingen: de voorziening op korte en lange termijn alsmede de prijzen.
- b. de Commissie zal moeten kunnen beschikken over de noodzakelijke gegevens om beleidsvoorstellen te kunnen formuleren en het overeengekomen beleid te toetsen, controleren en uitvoeren.
- c. hieruit vloeit voort een verplichting tot informatie voor de op dit terrein werkzame ondernemingen; de Raad dient hiertoe te besluiten.
- d. de Commissie zal aan de Raad voorstellen ter beslissing voorleggen inzake de bevordering van research en ontwikkeling gericht op energievoorziening en energiebesparing.
- e. de Commissie kan voorstellen doen op het terrein van de communautaire prijsvorming en van de kwantitatieve voorziening met bepaalde energiedragers, telkens wanneer een beïnvloeding van deze aspecten nuttig is in het kader van de voorziening resp. besparing van energie.
- f. de Commissie zal aan de Raad voorstellen doen om in verband met de specifieke samenhang tussen de energie- en de milieuproblematiek te komen tot communautaire gezichtspunten en maatstaven.
- g. Voorwaarde voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid is dat door de lidstaten het vrije intra verkeer wordt verzekerd (resp. de voorziening wordt gelimiteerd naar evenredigheid van de consumptie) en de Commissie en het Hof e.e.a. effectief controleren.

5. Het is duidelijk dat van de Topconferentie geen uitgewerkte teksten mogen worden verwacht, anderszijds zal hetgeen wordt overeengekomen toch voldoende houvast moeten bieden om de latere uitwerking, waarmee dan wel spoedig een begin gemaakt zou moeten worden, zodat niet alles, inclusief de kwestie van de Nederlandse aanvoer van aardolie(producten), naar de toekomst wordt verschoven. Daarbij bieden met name de punten e. en g. de basis voor de oplossing van het momentele Nederlandse probleem.

6. In het hierboven gegeven schema kunnen ook de andere in punt 2 genoemde wensen besproken en ingepast worden, zodat het ook voor andere landen aanvaardbaar kan zijn. Wel dient men zich ervan bewust te zijn dat Frankrijk weliswaar voor een gemeenschappelijk energiebeleid - althans op bepaalde punten - geporteerd is, doch dat het daarbij niet voelt voor een sterke rol van de Commissie, niet alleen omdat het huidige Commissie-apparaat daartoe niet voldoende sterk wordt geacht, maar vooral omdat het energiebeleid in Frankrijk in sterke mate gelieerd is aan het buitenlands beleid.
7. Wat de uraniumverrijking betreft van Frankrijk is de gasdiffusie een politiek hoogst belangrijke aangelegenheid, zowel in verband met de wens tot voorzieningszekerheid door zelfvoorziening op het gebied van uraniumverrijking, als omdat het gasdiffusieprocedé als een technologische "asset" van Frankrijk, nauw verbonden met het zijn van een atoommacht wordt gezien. De Troïka heeft inmiddels als tegemoetkoming aan Frankrijk deelname aangeboden aan het toepassen van het centrifugeprocedé, hetgeen onder zekere voorwaarden wordt aanvaard, zonder dat Frankrijk daartegenover tegemoetkomingen zijnerzijds heeft gedaan. Engeland is volgens de huidige informatie niet bereid om verder aan de Franse en/of Commissie-wensen tegemoet te komen. Van Bondskanselier Brandt werd een brief ontvangen, waarin deze verslag deed van zijn gesprek met Pompidou. Daarin wordt gesteld dat over een naast elkaar stellen van beide procedés werd gesproken en dat het er daarvan uitgaande om gaat te waarborgen dat kostbare overproductie vermeden wordt en dat importmogelijkheden uit derde landen opgehouden worden. Nederland deelt dit laatste standpunt volledig. Gehoopt moet worden dat inderdaad alsnog een gecombineerde oplossing in een of andere vorm gevonden kan worden, waarin tevens de twee door Brandt genoemde punten verdisconteerd zijn. Dit laatste dient echter nog nader serieus onderzocht te worden, omdat eventuele overproductie tot zeer hoge financiële lasten zou leiden.